

Posudek oponenta bakalářské práce
Městská památková zóna Poběžovice, vývoj zástavby a vyhodnocení stavebního fondu od
roku 1999 z hlediska památkové péče
Jakub Hinterholzinger

Poběžovice byly v podstatě už svou polohou na periférii a v oblasti postižené snad všemi negativními poválečnými jevy odsouzeny k zapomenutí jak mezi výletníky, tak mezi badateli – a bohužel (a možná v souvislosti s tím) rovněž v rámci památkové péče. Po roce 1945 bylo památkovému fondu někdejšího Ronšperku zasazeno nemálo citlivých ran. Je jistě velmi záslužné, že se Jakub Hinterholzinger, coby osoba nad jiné povoláná, ujal úkolu zhodnocení památek a historických budov, které ono temné období přežily, byť nezřídka za zcela novodobým hávem.

V úvodu se autor zabývá historií města, které je poprvé v pramenech zmiňováno v polovině 14. století, tehdy coby ves, jež se městečkem stala roku 1424 za Bohuslava z Horšova. Významnými držiteli byli páni z Ronšperka, zvláště Dobrohost, jenž zde po polovině 15. století přestavěl starší tvrz v reprezentativní pozdně gotický hrad. Naopak, jeho syn Zdeněk se „proslavil“ jako loupeživý rytíř a zemský škůdce, jemuž byl tento majetek zabaven Lvem z Rožmitálu. Poté zde zvládl Albrecht z Gutštejna, jehož vystřídali Švamberské, budující v Poběžovicích z hradu renesanční zámek. Kvůli účasti ve stavovském povstání o panství přišli a na tom se po Bílé hoře vystřídali početní majitelé, z nichž za zmínku stojí zvláště Vunšvicové, přestavující zámek do barokní podoby, Thun-Hohensteinové a v neposlední řadě Coudenhovové. Přes rozkvět Poběžovic, gradující v 19. století, kdy se staly i sídlem okresního soudu a krátkodobě též okresního úřadu, zůstaly tyto ale pouhým městečkem. Jeho německé obyvatelstvo bylo v roce 1945 odsunuto a nastalo období stagnace, ba devastace, již byla učiněna přítrž až v roce 1995, kdy bylo jádro obce prohlášeno za městskou památkovou zónu.

J. Hinterholzinger na tomto místě kompiluje informace z regionální literatury, české i německé, do archivního výzkumu se nepustil. Což je ale rozhodně škoda, jelikož nové zpracování dostupných zdrojů by si tato lokalita opravdu zasloužila. Jistě by se dalo mnohé korigovat a upřesnit, stejně jako se vyhnout některým fatálním faktografickým chybám. Z nich dosti ostudnou je tvrzení, že Albrecht z Gutštejna byl pánem na Mělnici (zanedbatelné vsi bez panského sídla poblíž Hostouně, sic!), když byl zástavním pánem na Mělníce, královském městě s rozsáhlým komorním panstvím (s. 11).

Následující zpracování urbanistického vývoje je s ohledem na téma výzkumu až příliš stručné – zde by se právě hodily informace z pramenných zdrojů (např. demografie na základě matrik). Podobně by bylo možno tuto kapitolu spojit se stavebně-historickým vývojem, který se nalézá až o několik stran dále, za statěmi, v nichž se autor věnuje problematice památkové péče. I strukturálně by takové řazení bylo logičtější.

Jádrem práce je každopádně precizní vyhodnocení stávajícího stavebního fondu MPZ Poběžovice, zahrnující úctyhodných sto sedmdesát stran, jejichž součástí je rovněž příslušná fotodokumentace. Otázku může vzbuzovat jen to, zda je takový památkářský elaborát adekvátním počinem na poli dějepisně zaměřených absolventských prací pedagogické fakulty. Citace tu totiž prakticky mizí, když už tu jsou, jedná se o odkazy na různá stavební stanoviska z posledních let, čtivý text s „příběhem“ nahrazují nezáživné tabulky s opakujícími se hesly, mnoho stran zabírá fotodokumentace.

Z uvedeného důvodu jsem na rozpacích, jak práci J. Hinterholzingera hodnotit. Její přínos na poli památkové péče je nezpochybnitelný a svědčí o mnohaleté autorově péči, v oboru historických věd je však podobný počín přinejmenším sporný. Nehledě na to, že stylistika se u takového typu práce snad ani hodnotit nedá, nevyvaroval se autor dalších

jazykových prohřešků: např. husitské války se rozhodně nepíše s velkým h (. 10) a chybné jsou nezřídka též koncovky (Thuna-Hohenstein = Thun-Hohensteina, s. 14).

Po úvaze a zohlednění poctivé terénní práce i jasně formulovaného závěru přece jen navrhuji předkládanou bakalářskou práci k obhajobě a hodnotím ji jako **velmi dobrou**.

V Plzni 20. května 2017

Doc. PhDr. ~~Ján Kilián~~, Ph.D.